

Aan: De raden van de deelnemende gemeenten van de GRJR
Datum: 31 maart 2021

Onderwerp: Garanderen van spoedhulp en vervolghulp

Geachte raden van de deelnemende gemeenten van de GRJR,

Met deze brief lichten wij u de situatie in onze regio toe ten aanzien van jeugdigen die met spoed specialistisch ambulante jeugdhulp nodig hebben en geven wij u een nadere toelichting bij ons besluit om spoedhulp¹ en vervolghulp in 2021 te garanderen. Daarnaast informeren we u over de bestuurlijke gesprekken die wij met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Inspectie voor Gezondheid en Jeugd (IGJ) voeren over de aanpak van de wachttijden voor jeugdhulp in Rijnmond.

Landelijk beeld

We zien landelijk dat de vraag naar jeugdhulp bij ernstige problemen, mede als gevolg van Covid-19, is toegenomen. Dit gaat bijvoorbeeld over suïcidaliteit, toegenomen gedragsproblematiek, middelenafhankelijkheid, eetstoornissen en zelfbeschadiging. De jeugdhulp voor de kinderen met deze problematieken moet met spoed worden ingezet vanwege de ernst van de problematiek. Deze spoedhulp verdringt de reguliere zorg omdat deze voorgaat. Zo ontstaat een neerwaartse spiraal van jeugdigen die te lang moeten wachten op hulp, hierdoor in crisis raken, met spoed hulp krijgen en vervolgens weer moeten wachten op reguliere zorg, waarna de volgende crisis zich alweer aandient.

De IGJ heeft in januari en februari 2021 toezicht uitgevoerd bij 20 instellingen in 6 regio's. De inspectie heeft gesproken met bestuurders, hulpverleners, kwaliteitsfunctionarissen en andere professionals in de jeugd-ggz. De regio Rijnmond is in dit onderzoek betrokken. Maandag 15 maart verscheen de landelijke factsheet: 'Onvoldoende tijdige en juiste hulp voor jongeren met ernstige psychische problemen' waarin bovenstaand beeld bevestigd wordt.

Regio Rijnmond

Wij herkennen dit beeld. Ook in onze regio zijn al langere tijd zorgen over de wachttijden (zie bijlagen), met name in de specialistisch ambulante jeugdhulp (opdracht E) en meer recent de grote druk op de spoedhulp binnen opdracht E. Oorzaak van de stijging van de druk is een combinatie van maatschappelijke gevolgen van Covid-19, de al langer bestaande wachttijden en een gelimiteerd budget voor ambulante hulp. We zien concreet sinds Q4 2020 een cijfermatige onderbouwing van de stijging van de wachttijden voor kinderen die wachten op jeugdhulp en (nog) geen spoedhulp nodig hebben. Onze zorgaanbieders geven aan dat in Q3 en Q4 van 2020 circa 120 extra jeugdigen met spoed in behandeling zijn genomen. Deze trend zet zich vooralsnog voort in 2021. Voor onze regio verwachten de aanbieders dat het aantal jeugdigen dat spoedhulp nodig heeft – en noodzakelijke vervolghulp - met circa 250 jeugdigen zal stijgen ten opzichte van 2020. Dit is instroom die wij niet kunnen opvangen met het huidige budget.

¹ Spoedhulp betekent in onze regio dat deze kinderen binnen 5 dagen hulp krijgen en dat deze hulp ca. zes tot negen weken duurt.

Medio maart stagneerde de uitstroom uit de spoedpoli's waardoor de spoedpoli's jeugdigen noodgedwongen steeds langer binnen houden, terwijl er wekelijks ook nieuwe jeugdigen instromen. Dit is een zorgwekkende situatie.

Gemeenten en aanbieders hebben de afspraak dat spoedhulp te allen tijde beschikbaar dient te zijn voor kinderen die dat nodig hebben. Tevens is het uitgangspunt dat de acht voor specialistisch ambulante jeugdhulp gecontracteerde aanbieders gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor een dekkend zorglandschap.

De medio maart ontstane situatie heeft ons doen besluiten om het budgetplafond in opdracht E met € 4 miljoen te verhogen en via de kwartaalrapportages te monitoren hoe de uitnutting van de budgetten in E zich ontwikkelen.

Ontwikkelingen in 2020

In 2020 heeft het Algemeen Bestuur van de GRJR besloten om voor 2020 tijdelijk extra middelen in te zetten voor spoedhulp (budgettaire verschuiving binnen opdracht E) en voor vervolghulp na spoedhulp. Aanbieders hebben de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de uitstroom uit de spoedpoli's genomen en hiervoor een Zorgbemiddelingstafel-E (ZBT-E) georganiseerd. De ZBT-E verdeelt wekelijks de uitstroom op basis van zorgbehoefte van de jeugdige en zijn gezin. De aanbieders hebben daarnaast hun gezamenlijke capaciteit voor spoedcasuïstiek uitgebreid en aanbieders en gemeenten werken via diverse werkgroepen aan oplossingen om de wachttijden en wachtlijsten voor de ambulante jeugdhulp (opdracht E) te verkorten.

Zoals te zien is in de grafieken in de bijlage stijgen de wachttijden. Door de grotere instroom van jeugdigen die met spoed (intensieve) hulp nodig hebben, stijgen de wachttijden voor reguliere hulp. Dat treft ook de jeugdigen die wachten op vervolghulp na spoedhulp, met alle risico op escalatie van individuele problematiek. Daarmee verdringt spoedzorg de reguliere zorg. Voor de actuele situatie zijn de huidige afspraken en maatregelen niet genoeg. Gemeenten, GRJR en aanbieders werken gezamenlijk met spoed aan een verdergaand plan om de wachttijden aan te pakken.

Gesprekken met VWS en IGJ

Naar aanleiding van deze zorgwekkende ontwikkelingen heeft de GRJR samen met de gecontracteerde jeugdhulpaanbieders op 9 februari 2021 een brief aan staatssecretaris Blokhuis verzonden. Hierin vroegen wij met spoed om extra structurele middelen. Vervolgens is een bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordiging van de GRJR en regionaal gecontracteerde aanbieders met VWS onder leiding van het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd (OJZ) in intensief wekelijks gesprek over nadere probleemduiding, ondersteunende data en mogelijke oplossingen op korte en lange termijn, waaronder extra middelen vanuit het rijk. Vooralsnog is de uitkomst dat er op korte termijn geen extra middelen beschikbaar komen. Wij blijven op zoek naar wegen om onze boodschap over te brengen.

Deze regiogesprekken met VWS lopen parallel aan de landelijke onderhandelingen vanuit de VNG met VWS over het incidenteel c.q. structureel toekennen van extra middelen aan gemeenten, in verband met de oplopende kosten voor jeugdhulp, onder meer naar aanleiding van het landelijke AEF-rapport. Deze laatste onderhandelingen zijn afgebroken en zitten in de fase van arbitrage. Rond 1 mei moet hierover duidelijkheid zijn. Op 12 april volgt ook nog een gesprek tussen VWS en VNG over een mogelijke incidentele bijdrage in 2021.

De IGJ volgt onze regio nauw in verband met de hoge en oplopende wachttijden. Op 14 april spreken we de inspecteur over de situatie in Rijnmond.

Vooruitlopend op aanvullende middelen vanuit het Rijk maken wij afspraken met aanbieders om de spoedhulp in onze regio, inclusief de benodigde vervolghulp voor 2021 financieel te garanderen.

Namens het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond,
Hoogachtend,

J. Bokhove
Voorzitter Algemeen Bestuur GRJR

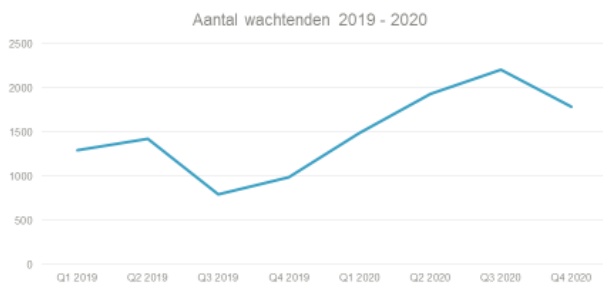
S. Hammer
Secretaris a.i. GRJR

Bijlage (volgende pagina):

- *Overzicht aantal wachtenden en retrospectieve wachttijden 2019-2020*

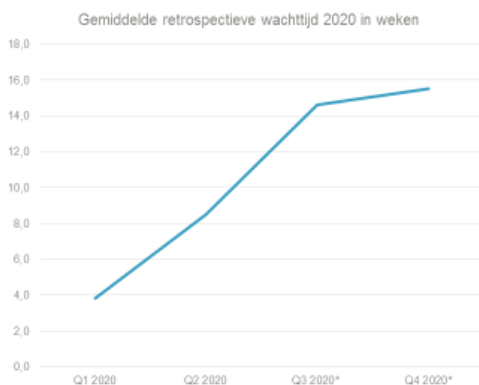
Ontwikkeling aantal wachtenden – alle percelen

- Aantal wachtenden op laatste dag kwartaal.
- Grootste groep komt uit E (ambulante hulp)

Wachttijden en aantallen wachtenden regio

Tabel 1. Huidige wachttijd Q4 2020 - alle gemeenten

Perceel	Aantal	Gemiddelde wachttijd weken	Gemiddelde wachttijd werkdagen
A	41	21,4	107
B	14	19,9	99
C	4	22,2	111
D	65	8,2	41
E	765	14,4	72
Onbekend	900	39,1	196
Eindtotaal	1789	26,8	134

Aantal wachtenden op 31-12-2020

n.b. De groep “onbekend” is voor het grootste deel wachtenden voor opdracht E.